

2006 m. liepos 1 redakcija

**BENDROSIOS
TARPTAUTINIO KROVINIŲ VEŽIMO
GELEŽINKELIAIS SĄLYGOS
(ABB-CIM)**

(Versta iš Allgemeine Beförderungsbedingungen für den internationalen Eisenbahngüterverkehr
(ABB-CIM))

Galioja nuo 2006 m. liepos 1 d.

IŠVERTĖ IR SUTVARKĖ

AB „Lietuvos geležinkeliai“ generalinio direktoriaus 2015 m. spalio 15 d. įsakymu Nr. Į-881 sudaryta darbo grupė (Regina Bendoraitienė, Česlovas Černiauskas)

SUDERINTA

Plėtros departamento direktorius _____ Virgilijus Jastremskas

Krovinių vežimo direkcijos
direktoriaus pirmasis pavaduotojas _____ Virginijus Juška

Plėtros departamento Plėtros skyriaus
Techninės sąveikos sektoriaus viršininkas _____ Renatas Šakūnas

ABB-CIM sąlygomis lietuvių kalba nurodyta naudotis
AB „Lietuvos geležinkeliai“ generalinio direktoriaus
2015 m. _____ d. įsakymu Nr. Į-_____

Comité international
des transports ferroviaires

Internationales
Eisenbahntransportkomitee

International Rail
Transport Committee

Tarptautinis geležinkelių transporto komitetas

2006 m. liepos 1 d. redakcija

Bendrosios tarptautinio krovinių vežimo geležinkeliais sąlygos (ABB-CIM)

Galioja nuo 2006 m. liepos 1 d.

Bendrosios tarptautinio krovinių vežimo geležinkeliais sąlygos (ABB-CIM)

1. Apibrėžtys

Bendrosiose tarptautinio krovinių vežimo sąlygose (ABB-CIM) vartojamų sąvokų reikšmės:

- a) *CIM* – Tarptautinio vežimo geležinkeliais sutarties (1999 m. COTIF) B priedas. *Vienodosios tarptautinio krovinių vežimo geležinkeliais sutarties taisyklės (vienodosios teisės nuostatos)*;
- b) *vežėjas* – vežėjas, sudaręs vežimo sutartį, arba vežėjas, vežantis krovinį pačiam;
- c) *vykdantysis vežėjas* – vežėjas, kuris nesudaro vežimo sutarties su siuntėju, tačiau jam vežėjas, apibūdintas b punkte, yra pavedęs vykdyti visą vežimo geležinkeliu sutartį arba jos dalį;
- d) *klientas* – siuntėjas ir/arba gavėjas pagal važtaraščio įrašus;
- e) *sutartis su klientu* – sutartis, sudaryta su klientu arba trečiuoju asmeniu bei vežėju ir nustatanti vieno arba kelių siuntų vežimo sąlygas, vadovaujantis CIM vienodosiomis teisės nuostatomis;
- f) *CIT* – Tarptautinis geležinkelių transporto komitetas, tai yra susivienijimas, įsteigtas remiantis Šveicarijos bendrovių teise; komiteto būstinė Berne, tikslas – suvienodinti Tarptautinį krovinių vežimą reglamentuojančius teisinius santykius ir įdiegti tarptautinę geležinkelių transporto teisę vadovaujantis COTIF;
- g) *CIM važtaraščio žinynas (GLV-CIM)* – CIT parengtas dokumentas, kuriame pateikiama važtaraščio naudojimo instrukcija; šis dokumentas paskelbtas interneto svetainėje www.cit-rail.org;
- h) *mišrusis vežimas* – mišrusis intermodalinių transportavimo vienetų vežimas, kai didžioji siuntų vežimo proceso dalis vyksta geležinkeliais, vidaus vandenų transportu arba jūrų laivais, prieš arba po tokio vežimo gali būti naudojama kita transporto rūšis.

2. Taikymo sritis

2.1. ABB-CIM reglamentuoja vežėjo ir kliento, vežančių siuntas vadovaujantis CIM vienodosiomis teisės nuostatomis, teisinius santykius; šios sąlygos galioja ir tais atvejais, kai, vadovaujantis CIM 1 str., praplečiama jų taikymo sritis ir visais atvejais, kai dėl to sutaria šalys, sudarančios sutartį.

2.2. Sudarius krovinių vežimo sutartį, ABB-CIM tampa šios sutarties sudedamąja dalimi.

2.3. Pirmumo teisę ABB-CIM atžvilgiu turi susitariančių šalių sudaryti susitarimai, kurie skiriasi nuo šių bendrųjų tarptautinio vežimo sąlygų.

2.4. Bendrosios sąlygos, nustatytos kliento, galioja tik tuo atveju, kai dėl to aiškiai susitariama.

3. Siuntų vežimas

3.1. Vežėjas gali pavesti vykdyti visą vežimo geležinkeliais sutartį arba jos dalį vienam arba keliems vykdantiems vežėjams. Vežėjas, prieš pradėdamas vežti, privalo pateikti duomenis apie vykdantįjį vežėją, vadovaudamasis tik aiškiai išreikštu kliento pageidavimu šiuo klausimu.

3.2. Jeigu yra paskelbti atitinkami eismo apribojimai, vežimo sutarties arba tam tikros jos dalies vykdymas gali būti sustabdytas. Apie tokius eismo apribojimus turi būti nedelsiant pranešama atitinkamiems klientams nustatytu rašytiniu būdu.

4. Važtaraštis

- 4.1. Jeigu nesusitariama kitaip, važtaraštį užpildyti turi siuntėjas.
- 4.2. Informacija apie tai, kaip naudoti važtaraštį, pateikiama GLV-CIM.
- 4.3. Vadovaujantis CIM 6 straipsnio 9 paragrafu, važtaraštis gali būti įforminamas elektroniniu būdu. Detalesnes elektroninio važtaraščio naudojimo sąlygas nustato susitariančios šalys atskirame susitarime. Remiantis GLV-CIM nuostatomis šalys pripažįsta elektroninius važtaraščius, išspausdintus kompiuterių spausdintuvais.

5. Vagono pateikimas, kai jį atlieka vežėjas

- 5.1. Jeigu klientas kreipiasi į vežėją dėl vagonų, intermodalinio transportavimo vienetų arba krovinių tvirtinimo įtaisų užsakymo, jis atsako už savo pateikiamų duomenų teisingumą, tikslumą ir visumą, ypač už tai, kad jo užsakymas atitiktų numatyto siuntų vežimo sąlygas.
- 5.2. Vežėjas, vadovaudamasis sutarties sąlygomis ir turimais savo pajėgumais, pateikia vagonus, intermodalinio transportavimo vienetus arba krovinių tvirtinimo įtaisus. Pateikiamos siuntų transportavimo priemonės turi būti geros techninės būklės ir pakankamai švarios, kad jas būtų galima naudoti pagal nustatytą paskirtį. Klientas turi patikrinti, ar pateikiamos priemonės neturi išoriškai nustatomų neatitikimų. Apie visus nustatytus neatitikimus jis informuoja vežėją nedelsdamas.

5.3. Pateiktas siuntų transportavimo priemonės klientas naudoja tik numatytam vežimui.

5.4. Klientas atsako už jam perduotoms transporto priemonėms padarytą žalą (praradimą arba sugadinimą), jeigu žala padaryta dėl kliento arba jo įgalioto trečiojo asmens veiksmų.

6. Pakrovimas ir iškrovimas

6.1. Jeigu nesusitariama kitaip, siuntėjas turi pakrauti, o gavėjas – iškrauti krovinį.

6.2. Jeigu nesusitariama kitaip, kliento pareiga – iškrauti ir pakrauti mišriuoju transportu vežamus krovinius, vadovaujantis 6.1 punktu, taip pat įtvirtinti ant vagono arba nuimti nuo jo intermodalinio transportavimo vienetus.

6.3. Pasirenkant vagonų rūšį, pakrovimo arba iškrovimo būdą ir grąžinant vagoną arba intermodalinio transportavimo vienetą taikomos vežėjo nustatytos taisyklės, jeigu laikomasi privalomų vykdyti teisės arba kitų susitarimų nuostatų. Klientas privalo grąžinti vagoną arba intermodalinio transportavimo vienetą švariai išvalytą.

6.4. Užraktus ant dengtųjų vagonų uždeda siuntėjas, jeigu tai nustatyta šalies įstatymuose arba jeigu dėl to sutaria vežėjas ir siuntėjas.

Siuntėjas turi uždėti užraktus ant didžiųjų konteinerių, nukeliamųjų kėbulų, puspriekabių arba kitų uždaros konstrukcijos mišriojo transportavimo vienetų, jeigu jie vežami pakrauti. Vežant tam tikrais maršrutais gali būti atsakoma naudoti užraktus, jeigu dėl to sutaria vežėjas ir siuntėjas.

6.5. Jeigu dėl pakrovimo arba iškrovimo terminų nesutariama kitaip, galioja vežėjo priimtos taisyklės.

6.6. Jeigu klientas, kraudamas krovinį, užteršia pakrovos aikštelę arba privažiuojamuosius kelius, jis privalo pats juos nedelsiant sutvarkyti savo sąskaita.

7. Įpakavimas

Siuntėjas privalo taip įpakuoti krovinį, kurio savybės to reikalauja, kad vežant jo pakuotė apsaugotų nuo viso krovinio arba jo dalies sugadinimo ir kad krovinsys negalėtų sužaloti asmenų, sugadinti geležinkelio įrangos arba kitų krovinių. Be to, pakuotė turi atitikti specialiuosius vežėjo reikalavimus.

8. Išlaidos

8.1. Klientas turi padengti šias išlaidas:

- a) važtos mokesį, tai yra visas išlaidas, susidarančias teikiant vežimo arba vežimui artimas paslaugas nuo krovinio priėmimo vežti iki jo išdavimo vietos;
- b) papildomus mokesčius, tai yra mokesčius už vežėjo teikiamas papildomas paslaugas;
- c) muitus, tai yra muitus ir mokesčius bei kitas sumas, kurias ima muitinė arba kitos valstybės institucijos;
- d) kitas išlaidas, kurias vežėjas, remdamasis patvirtinimo dokumentais, priskaičiuoja dėl patirtų nuostolių.

Išlaidų, kurios turi būti padengiamos, kodų sąrašas pateiktas GLV - CIM.

8.2. Jeigu dėl išlaidų apskaičiavimo nesutariama kitaip, taikomi vežėjo, kuris, vadovaudamasis krovinio vežimo sutartimi, teikia atitinkamas paslaugas, nustatyti įkainiai, tarifai ir sąlygos.

8.3. Kas ir kokias išlaidas apsiima padengti, nustatoma vadovaujantis atitinkama važtaraščio žyma pagal GLV - CIM. Sutartyje su klientu gali būti numatomas išimtinis šių arba kitokių išlaidų padengimo žymų taikymas.

Vežėjas gali pareikalauti, kad klientas padengtų išlaidas iš anksto, arba kitokių garantijų.

8.4. Jeigu apskaičiuojant važtos mokesį reikia perskaičiuoti valiutą, taikomas toks valiutos kursas:

- krovinio priėmimo vežti dienos kursas, kai apskaičiuojami mokesčiai, kuriuos turi mokėti siuntėjas;
- krovinio paruošimo išduoti dienos kursas, kai apskaičiuojami mokesčiai, kuriuos turi mokėti gavėjas.

9. Krovinio pristatymo terminai

9.1. Jeigu siuntėjas ir vežėjas sutaria kitaip dėl krovinio pristatymo termino, krovinio pristatymo termino pratęsimas, nustatytas 9.2 punkte, netenka galios.

9.2. Siuntų:

- a) vežamų skirtingo pločio vėžės linijomis,
- b) gabenamų jūrų arba vidaus vandens transportu,
- c) vežamų keliais, jeigu toliau nėra susisiekimo geležinkeliais,

pristatymo terminai pratęsimi pagal CIM 18 straipsnį, vadovaujantis galiojančiomis vietinėmis taisyklėmis, paskelbtomis nustatyta tvarka.

9.3. Ypatingais atvejais, susidariusiais dėl nepaprastai padidėjusio krovinių srauto arba neįprastų eksploatacinių sunkumų, krovinio

pristatymo terminų pratęsimas nustatomas vadovaujantis vežėjo arba jo kompetentingosios tarnybos pranešimais, skelbiamais nustatyta tvarka.

10. Papildomi nurodymai ir pavedimai

10.1. Siuntėjo nurodymai papildomai pakeisti siuntos vežimo sutartį galioja tik tais atvejais, kai siuntėjas įrašo į važtaraštį šią žymą: „Gavėjas negali disponuoti kroviniu“. *Sutartyje su klientu* gali būti atskirai susitariama dėl kitokių važtaraščio žymų taikymo.

10.2 Kliento nurodymai (CIM 18 ir 19 straipsnis) ir pavedimai, esant siuntos vežimo arba išdavimo kliūčių (CIM 20, 21 ir 22 straipsnis), turi būti įforminami vadovaujantis GLV-CIM ir perduodami atitinkamu rašytiniu būdu (laišku, telefaksu, elektroniniu paštu ir t.t.).

Prie pavedimų arba papildomų nurodymų klientas privalo pridėti važtaraščio dublikatą. Važtaraščio dublikatas turi būti pridėdamas tik tiktais atvejais, kai klientas pakeičia gavėją arba siuntos išdavimo vietą.

10.3. Kad procedūros ilgai neužtrukų, klientas perduodamas pavedimą vežėjui, tuo pat metu turi nedelsdamas informuoti apie pavedimus ir vykdantįjį vežėją.

10.4. Jeigu dėl vežimo sutarties pakeitimo siuntos vežimas turėtų baigtis už tam tikros muitinės veikimo zonos (pvz., Europos Sąjungos), toje veikimo zonoje arba priešingai, vežimo sutartis gali būti pakeista tik esant išankstiniam išsiuntimo šalies muitinės sutikimui.

11. Priėmimas vežti ir išdavimas

11.1. Lemiamą reikšmę dėl krovinio priėmimo vežti ir terminalo, pakrovos aikštelės arba privažiuojamojo kelio priežiūros turi siuntėjo ir vežėjo, priimančio krovinį pagal krovinio vežimo sutartį, sudaryti susitarimai. Beje, siunta priimama vežti vadovaujantis priėmimo vietoje galiojančiomis taisyklėmis.

11.2. Lemiamą reikšmę dėl krovinio išdavimo ir terminalo, pakrovos aikštelės arba privažiuojamojo kelio priežiūros priimant krovinį turi gavėjo ir vežėjo, išduodančio krovinį pagal krovinio vežimo sutartį, sudaryti susitarimai. Krovinsys išduodamas pagal išdavimo vietoje galiojančias taisykles.

12. Reklamacijos

Reklamacijos (CIM 43 straipsnis) turi būti pagrįstos. Prie jų turi būti pridėti patvirtinimo dokumentai; šie dokumentai reikalingi, siekiant įrodyti pretenzijos pagrįstumą, ypač tais atvejais, kai kalbama apie krovinio vertę.

13. Ginčai

Ginčų atveju sutarties šalys siekia susitarti taikiai; jos gali susitarti, ar ginčai bus sprendžiami taikant taikinamąjį, tarpininkavimo ar arbitražo procesą, ypač tą, kuris aprašytas COTIF V dalyje.

14. Konfidencialumas

Jeigu derantis dėl sutarties sudarymo viena iš sutarties šalių mano, kad turima informacija yra konfidenciali, kita sutarties šalis neturi teisės paviesti šios informacijos arba panaudoti ją kitiems nei numatyta tikslams, neatsižvelgiant į tai, ar sutartis buvo sudaryta, ar ne.
